

Koľko krát od roku 2010 skrachovalo Grécko?

Čo sa stalo minulý týždeň s Gréckom?

Koľko krát od roku 2010 skrachovalo Grécko? Optimista by povedal, že dvakrát. V roku 2010, keď ho zachránili bilaterálne pôžičky od členských štátov (Slovensko sa ako jediný vtedajší člen eurozóny nezúčastnilo) a v roku 2012, keď grécke dlhopisy odpísali 74 % hodnoty a krajina dostala balík pomoci z dočasného eurovalu. Pesimisti môžu pridať tretí bankrot, keď na jeseň 2012 boli upravené podmienky dlhu (v prípade firmy by sme to nazvali reštrukturalizácia dlhu) a najväčší drsníci povedia, že Grécko je zbankrotované non-stop od vtedy, čo jeho bankový systém chytila za pačesy ECB svojou pomocou programu ELA, aby sa nepotopil.

Už pred pár mesiacmi to okolo Grécka začalo šumieť znova.

Po každom z týchto „budiž bankrotov“ nasledovali uistenia z oficiálnych miest, že už je všetko v poriadku. Podložené boli krásnymi grafmi predikcií, na ktorých krivky dlhu Grécka padali ako činka na dno bazéna.

Už pred pár mesiacmi to okolo Grécka začalo šumieť znova. V odhadoch rozpočtu na rok 2014 a 2015 sa zjavili nepokryté diery, raz dve miliardy eur, inokedy menej ako jedna. Grécka vláda ostávala pevná – rozpočet je v poriadku, výdavky sú pokryté príjmami. Vláda dokonca zvažovala, že zo záchranného programu vyskočí o niečo skôr a skúsi ten rozdiel ufinancovať na trhu. Trhové úroky na desaťročných gréckych dlhopisoch totiž padli až pod 6 % a u investorov uspeli aj „testovacie“ predaje kratšieho dlhu gréckou vládou.

Minulý týždeň celej Európe tak trocha pripomenul realitu. Úroky na gréckych dlhopisoch sa otočili na ručnej brzde a behom pár dní vyleteli z 5,5 % na 9 %. Tlak sa začal okamžite šíriť aj na dlhopisy ostatných krajín PIIGS, hoci v podstatne menšej miere. Zároveň sa začala prepadať grécka burza, kde najmä bankové tituly stratili 15-20 % behom jediného dňa.

„Sme pre Grécko pripravení spraviť všetko, čo bude treba.“

Ako prišlo, tak odišlo. Bleskový vývoj udalostí nedal politikom šancu niečo vymyslieť, okrem obligátneho „Sme pre Grécko pripravení spraviť všetko, čo bude treba.“ Do akcie išla iba ECB, ktorá znížila odpis hodnoty (haircut) na grécke dlhopisy používané ako kolaterál gréckymi bankami, čo pre tieto banky znamenalo zvýšenie dostupnej likvidity o zhruba 12 miliárd. Situácia sa upokojila, hoci úroky sa zatiaľ na pôvodné minimum nevrátili.

Čo celú situáciu spôsobilo? Dokopy nič svetoborné. Spúšťačom bol pravdepodobne predvolebný prieskum, ktorý ukázal to, čo všetci vedia – že opozičná SYRIZA má jasný náskok pred vládnuou Novou Demokraciou. Vďaka tomu sú investori nervózní, keďže strana sa netají, že po prevzatí vlády „odmietne“ dlhy, nech to už znamená čokoľvek.

Celá situácia tak poslúžila ako demonštratívne varovanie. Koniec krízy je krehký

Európa bude chcieť túto nepríjemnú epizódku rýchlo vytlačiť z podvedomia a sústrediť sa na bežné záležitosti.

Pred pár dňami začala ECB svoj program nákupu covered bonds.

ako dom z kariet a stačí najmenšie zakašľanie, aby sa zrútil. A kašeľ môže prísť poriadny. Hlavný taliansky opozičný líder Beppe Grillo na nedávnom mítingu vyhlásil: „Musíme opustiť euro čo najskôr.“ K odmietnutiu dlhov sa hlási aj rýchlo rastúce španielske hnutie Podemos.

Európa bude chcieť túto nepríjemnú epizódku rýchlo vytlačiť z podvedomia a sústrediť sa na bežné záležitosti. Napríklad na francúzsky rozpočet. Šéf Eurogroup Jeroen Dijsselbloem označil francúzsky rozpočet ako „príliš mimo cieľa“ a nepodporuje ďalší odklad pre Francúzsko. Francúzsky minister financií Sapin mu hneď kontroval, že on „nereprezentuje Európu.“

A tak ďalej. Nový francúzsky minister hospodárstva Macron navrhol vytvoriť 300 miliardový celoeurópsky „New Deal“, teda balík verejných investícií. Na podporu rastu, ako inak. Aby ho nemohli obviňovať, že má málo nápadov, navrhol Nemcom, aby investovali 50 miliárd. Akože „výmenou“ za francúzske 50 miliardové šetrenie. Tým potvrdil, že ani jeho osoba nebude predstavovať svieži vietor vo francúzskom smerovaní.

Situáciu vo Francúzsku prišiel radšej osobne skontrolovať aj sám Arnold Schwarzenegger. Spôsobil tým však paniku medzi francúzskymi protokolistami. Tí sa obávali, že prítomnosť rakúskeho dubu zosmiešni ich nie práve najvyššieho prezidenta.

Pred pár dňami začala ECB svoj program nákupu covered bonds (krytých dlhopisov), ktorý je jedným z nových protikrizových opatrení. Oveľa zaujímavejší bude víkend, keď majú byť zverejnené výsledky bankových stres testov a výsledok zisťovania kvality bankových aktív. Je takmer isté, že metodika bola priebežne starostlivo vy-

balansovaná tak, aby výsledky neboli ani veľmi zlé, ale zase aby vzbudili trochu dôvery. Údajne má čiernu včeličku v stres testoch dostať 11 bánk zo 6 členských štátov, vrátane Grécka (dalo sa čakať) a Talianska (detto).

Medzitým niektoré investičné banky ako Goldman Sachs a JP Morgan začali veľkým vkladateľom účtovať záporné úroky na ich vklady v eurách, keďže ECB má záporné úrokové sadzby. Misia ECB postupne zlikvidovať hodnotu eura (tzv. „boj proti deflácií“) je jedna z mála ekonomických misií, ktorá má šancu na úspech...

Dejiny ekonomickej štatistiky si minulý týždeň pripísali jeden mílnik. Čína vo veľkosti ekonomiky predbehla USA. Zatiaľ ale len v jednom z mnohých ukazovateľov (v parite kúpnej sily, nie nominálne) a USA ostávajú v rukách iné ekonomické tromfy, menovite najmä dolár.

Babka k babce, budú kapce. Len aby neboli všetky ľavé!

Martin Vlachynský
23.11.2014